

Gelukkig nieuwjaar!

Preek voor zondag 7 januari 2018, tekst: Matteüs 5:1-12

Tijdens de preek wil ik dit filmpje laten zien:

https://www.youtube.com/watch?v=e9dZQeIUldk&t=14s&has_verified=1

Lieve mensen,

Ze was slim. Als ze ergens moest invullen als kind wat ze later wilde worden, dan schreef ze 'gelukkig' op. Ze wist: dan kun je nog alle kanten op. Nu is ze ergens in de twintig. Nog steeds slim. En al voor de tweede keer burn-out. Haar zoektocht naar geluk is lastig gebleken.

Wat is geluk? Wat wens je elkaar als je zegt: gelukkig nieuwjaar?

Slide **Gelukkig leven**

Slide Moeilijke zoektocht

Ik vind het maar een moeilijke zoektocht. Naar geluk. Er zijn zoveel opvattingen. Wanneer is een mens gelukkig? Wanneer voel ik me happy? Het is zo vluchtig en ongrijpbaar. Soms valt het je gewoon toe. Op andere momenten verwacht ik er heel veel van. En dan blijkt het niet te komen.

We doen goede voornemens. Misschien wel om ons geluk te vergroten. Of dat van anderen. Lekkerder in ons vel. Meer aandacht. Streven naar het optimale. Maar wat hou ik mezelf toch voor de gek. Voornemens stranden vaak als snel in mijn leven.

Toch ben ik geen pessimist. Integendeel. Ik zie er altijd wel een gat in. Altijd wel weer mogelijkheden. Kansen en uitdagingen. Om het leven mooier te maken dan het nu is. Voor anderen om me heen. Maar ook voor mezelf. Dus blijf ik er naar uitzien. En blijf ik het proberen. Geluk zit soms in een klein hoekje.

Om me heen zie ik mensen op zoek. Naar meer. Meer geld, meer gezondheid, meer liefde, meer bevrediging. Ontspanning en ontdekken. Vakanties en drank. Eten, een kick. Pillen en evenementen. Aangewakkerd door reclames of door succesverhalen in *social media*. Maar onderzoeken wijzen uit dat al die dingen

niet gelukkiger maken. We zouden in ons land alles moeten hebben wat dat betreft. Er is echter veel sprake van depressie en burn-out. Het maken van je eigen leven. Designen van je eigen geluk. Het blijkt voor veel mensen niet weggelegd.

Zeer confronterend vond ik dat terug in dit filmpje op youtube.

https://www.youtube.com/watch?v=e9dZQeIUldk&t=14s&has_verified=1

Slide Verloren paradijs

Het woord 'geluk' heeft te maken met een leven dat lukt. Maar is dat wel haalbaar? De Bijbel vertelt het verhaal van de zondeval. En we zien om ons heen hoe waar dat is. Zonde, dat is: zonder God. Dat is hoe de wereld in elkaar steekt. Dat is hoe ik regelmatig leef. En dan roept onze koning op om te zoeken naar een breder wij. In plaats van naar een groter ik. Maar het is gedoemd te mislukken. Mislukken is het tegenovergestelde van geluk. Is dat wel vindbaar?

Het is iets moois, dat verlangen naar geluk. Het is de echo van het verloren paradijs. We voelen het met elkaar: dit kan het toch niet zijn! Een wereld vol vluchtelingen, mensen op drift, ongeziene groepen en allerlei belangen. Te groot voor ons mensen, dat probleem. Is het niet logisch dat ik op zoek ga naar mijn eigen stukje? Een muur voor de veiligheid?

Ik lees in de krant en ook in mijn Bijbel: alleen als je je geluk vind in God. Alleen dan houdt het stand. Maar dat is zo abstract. Hoe lukt het mij, in mijn gebroken bestaan, mijn grootste blijdschap in de Heer te vinden? Ik ben maar gewoon mens. Hoe krijg ik een leven dat lukt? Een leven zonder dat het misgaat?

Ik had deze week bij het klussen een gesprekje met enkele broers en zussen. We wensten elkaar gelukkig nieuwjaar. Ik vroeg hen: wat bedoelen we er eigenlijk mee? Wat zeg je eigenlijk als je elkaar gelukwenst? Het antwoord kwam er op uit, dat geluk is dat je tevreden bent met wat je krijgt. Dat je leert genieten van wat je toekomt. En dat is zeker waar. Daar waar het in deze zondige wereld lukt om in je eigen leven te genieten en tevreden te zijn. Daar vind je een deel van het geluk. Zoals Prediker aangeeft.

Maar is dat dan waar we genoeg mee moeten nemen? Is tevredenheid niet meteen ook een valkuil? Want God heeft ons bestemd voor iets mooiers. Heeft deze wereld gemaakt voor iets beters. En Jezus is degene die een beweging op gang gebracht heeft. Gods nieuwe wereld is al begonnen. En straks, straks komt er zo iets prachtigs. Het geluk gaat terugkomen!

Als je elkaar gelukkig nieuwjaar wenst. Dan wens je de ander een stukje paradijs. Maar dat blijft stukwerk! En daarom vind ik wat onze Heer zegt in de Bergrede zo treffend.

Slide Verlangen naar het goede

Ik heb me echt al tijden zitten afvragen wat Jezus nou bedoelt in onze tekst. Wat wil hij nou zeggen? Dat verdriet en treurnis je geluk is? Dat onvervuld verlangen naar vrede en recht jou gelukkig maakt? Waarom prijst hij mensen in rouw gelukkig? Afgelopen week stond ik weer in een rij om te condoleren. Hoe zou Jezus daar staan? Zou hij de weduwe feliciteren?

En als je vervolgd wordt? Als je gevlucht van huis en haard hier in Nederland op zoek bent naar status? Of als je barmhartig bent, maar het zet zo weinig zoden aan de dijk? Hoe kan Jezus zulke mensen hier gelukkig prijzen?

Dit is wat ik vond: juist als je gemis ervaart. Juist als er verlangen naar beter in je wordt gewekt. Juist dan zit je op het juiste spoor. De lijn van het verloren paradijs. Je beseft: dit kan het niet zijn. Er moet toch iets mooiers zijn. Je wordt op het spoor gezet van de nieuwe wereld van God. Je strekt je er naar uit, in tranen en onvervulde dromen. In het zoeken van vrede voor de mensen. Het doen van recht waar je kan. Je grijpt vooruit op dat wat komt. Heel beperkt en heel klein misschien. Maar daarin ben je wel volgeling van Jezus.

Dan ben je aan de ene kant blij en tevreden. Als je een glimp ontvangt van de toekomst. Als je de hand weet te leggen op een stukje van Gods paradijs. En tegelijk ben je verlangend en onrustig. Nog niet op je bestemming en zeker niet gearriveerd. Want je weet van de belofte van de nieuwe stad. Gods toekomst die over je zal stralen. Verlangen naar heelheid. Dan ben je gelukkig.

Als ondersteuning van dat verlangen krijg je straks brood en wijn. Gelukkig ben je als je het proeft. Onderdeel van Gods toekomstplan. En tegelijk is het maar

een karige maaltijd. Jezus zegt zelf dat het slechts proviand is voor onderweg. Straks zal hij de wijn nieuw met ons drinken in Gods koninkrijk. Hij verlangt daarnaar en is er heen op weg. En wij zijn op diezelfde weg gezet. Brood en wijn verbinden je met je Heer. Je hebt er genoeg aan en tegelijk kun je er niet genoeg van krijgen. Dat is wat hij in de Bergrede ook tegen je zegt. Gelukkig ben je als het verlangen in je aangewakkerd wordt.

Slide Acht keer gelukkig

Aan het begin van de Bergrede staan deze acht gelukwensen. Het zijn er acht, dat zie je ook in de structuur van de NBV. De laatste krijgt daarna nog een verklaring, zodat het er negen lijken. Maar het zijn er acht. Zeggen alle uitleggers ook.

Waarom ik daar aan hecht? Nou, op de achtste dag stond Jezus op. Als in de muziek maakt hij de octaaf vol. Jezus pakt de grondtoon weer op. En die grondtoon, dat is de toon van Gods nieuwe wereld. Van zijn plan met jouw toekomst. Hij zet je in beweging. Door zijn opstanding vangt het nieuwe leven aan.

4

Wie op het spoor van het nieuwe leven gezet wordt. Die geniet van alles wat goed gaat. Waar je door barmhartig te zijn iets van Jezus laat zien. Of door vrede te stichten. Of als je zachtmoedig bent. Of daarin groeit. Zelfs je verdriet geeft dan weer dat je hoopt op iets beters. Dat je verlangt naar heelheid. Dorsten naar recht en vrede. In jouw leven wordt dan iets zichtbaar van je Heer. Van het verlangen naar je Heer. Naar zijn toekomst. Die weergaloos is.

Jezus zet in deze gelukwensen jouw leven in lijn. In de lijn van het verloren Paradijs naar de toekomstige stad. Waar geen verdriet meer zal zijn. Geen pijn meer geleden wordt. Geen oorlog meer gevoerd.

Geluk begint met het ervaren van gemis. En dan blij worden met de nieuwe wereld van God. Met de eerste sporen in je eigen leven. En dan niet hijgerig daar naar streven en je laten opjagen. Nee, je Heer wil niet dat je burn-out raakt. Een klein begin, dat is waar Jezus het over heeft. Die ene traan. Dat ene goede woord. Die ene zonde, die je een tijdje overwint. De eerste sporen in je eigen leven. En tegelijk ook met het verlangen naar meer. Naar groter. Naar

groei. Jezus wenst je geluk als je dat gemis, dat verlangen ervaart in je leven. Want dan kom je in beweging. En groei je toe naar God.

Amen

Slide Vragen voor de bespreking:

- Wanneer voel jij je gelukkig?
- Hoe kun je dat verbinden met de gelukwensen (zaligsprekingen) van Jezus?